

NT

A woman with blonde hair, wearing a shimmering silver sequined dress, is sitting on a dark, pebbly ground. She is holding a young child with dark hair, who is wearing a light-colored shirt. The woman is looking towards the camera with a slight smile. In the background, a woman in a beige coat is standing and looking towards the camera. The scene is lit with dramatic, low-key lighting, creating a moody atmosphere.

Beleidsplan 2013-2016

nationaletoneel.nl

De Prooi Hajo Bruins, Mattheo van der Grijn, Xander van Vledder, Jeroen Spitzenberger, Jaap Spijkers, Khaldoun Alexander

Elmecky, Betty Schuurman, Michel Sluysmans, Pieter van der Sman

INHOUDSOPGAVE

1. Beleidsplan (Activiteitenplan)	5
1.1 Het Nationale Toneel: missie, visie en hoofddoelstelling	6
1.2 Het belang van het Nationale Toneel	6
1.3 Activiteiten voor de periode 2013-2016	7
1.4 NT Jong	12
1.5 Publieksbereik	15
1.6 Educatieve activiteiten	16
1.7 Verdienmodel	16
1.8 Marketing	18
1.9 Management, organisatie en kwaliteitsborging	19
1.10 Van Stella Den Haag naar NT Jong: de stappen	21
2. Begroting 2013-2016	23

1. BELEIDSPLAN (ACTIVITEITENPLAN)

1.1 HET NATIONALE TONEEL: MISSIE, VISIE EN HOOFDDOELSTELLING

Het Nationale Toneel (NT) is het stadsgezelschap van Den Haag en een van de grote theatergezelschappen van Nederland. Het NT staat middenin de samenleving. Aan de hand van het klassieke en moderne theaterrepertoire vertellen wij de verhalen van onze tijd, voor mensen in onze tijd. Onze voorstellingen zijn oefeningen in leven, in onze stad, ons land, onze wereld. Tot nu toe maakte het NT voorstellingen voor een volwassen publiek. Vanaf 2013 gaan we ons na fusie met jeugdtheatergezelschap Stella Den Haag ook richten op jeugd en jongeren, in speciaal voor hen ontwikkeld repertoire.

MISSIE, VISIE EN HOOFDDOELSTELLING

In onze hedendaagse *global village* blijkt ‘samenleven’ een ingewikkelde opgave. Ecologische dreigingen, religieuze spanningen en economische crises volgen elkaar in rap tempo op. Sociale structuren raken uit hun voegen en ontwikkelen zich tot allerlei nieuwe samenlevingsvormen. In onze verstedelijkte, multiculturele leefomgeving staan we steeds weer voor de vraag: hoe moeten we met elkaar leven? Dit brengt spanning en onzekerheid met zich mee. We verlangen naar een rechtvaardige, vreedzame samenleving. Economische welvaart legt daarvoor een basis, maar is niet voldoende. Empathie, het je kunnen verplaatsen in de ander, is minstens zo noodzakelijk. Voor empathie zijn sociale ontwikkeling en vorming nodig. Dat proces start in het gezin, binnen de eigen sociale kring en mondt via scholen en culturele instituties uit in de ‘school die het leven is’. De weg daarheen is geplaveid met veel dilemma’s en keuzemogelijkheden.

Toneel is een belangrijk hulpmiddel bij deze sociale ontwikkeling. Het baant paden in de chaos doordat het verhalen vertelt over onszelf en de ander. Deze verhalen voorzien ons leven van een lijn. Ze geven ons een dramatische structuur, met een begin, een midden en een eind. Ze zetten ons, kinderen en jongeren evenzeer als volwassenen, aan het denken. Ze geven ons ideeën, waarmee we onze plaats kunnen bepalen in de samenleving en deze verder kunnen helpen uitbouwen.

In de westerse wereld lijken we het geloof in gemeenschappelijke verhalen en idealen te hebben verloren. We zijn bang, omdat we maar geen greep krijgen op de steeds veranderende werkelijkheid. We voelen ons kwetsbaar en afhankelijk van anderen. We durven geen positie te kiezen. We hebben ons een houding aangemeten van ironie en scepsis, als pantser tegen onze onzekerheid en angst. Maar dat levert niets op. Immers, ironie maakt dragelijk wat juist onverdraaglijk moet blijven. En scepsis weerhoudt ons ervan te handelen.

Wij zijn ons ervan bewust dat we leven op de drempel van een nieuwe tijd. We vinden dat we ons moeten bevrijden uit dat pantser van ironie en scepsis. We willen terug naar de grote verhalen waaraan we ons kunnen spiegelen en die als leidraad kunnen fungeren. Toneel blijft onovertroffen als het er op aankomt te onderzoeken wat veranderingen voor mensen en hun onderlinge relaties betekenen.

We weten dat dit niet vanzelfsprekend is. Maar het NT stelt zichzelf de opdracht om aan de hand van de grote verhalen – het theaterrepertoire – de bestaansgrond van toneel in Nederland te waarborgen en te rechtvaardigen. Het is een grote opdracht. We willen publiek van jong tot oud zien als een serieuze partner, die zich betrokken voelt en met ons meedenkt en -leert. Het is onze ambitie voorstellingen te maken waarbij het denken waardevol is, maar ook een lust wordt. Toneel kan onze ogen openen voor de realiteit waarin we gevangen zitten. We willen harde en prachtige eyeopeners maken.

De komende vier jaar gaan we ons als breder gezelschap ontwikkelen. De grootste stap die we zetten is de uitbreiding van het NT met een jeugdtheatervoorziening en een bijbehorend educatieaanbod. We gaan de dialoog aan met een jong publiek. Kunst is horizonverruimend en grensverleggend. Wij willen kinderen en jongeren gevoelig maken voor nieuwe werelden en hen, evenzeer als ons volwassen publiek, uitdagen de grenzen van hun eigen belevingswereld te overschrijden.

1.2 HET BELANG VAN HET NATIONALE TONEEL

Het NT dankt zijn nationale belang aan meer dan de naam alleen. Het trok in de afgelopen jaren gemiddeld 90.000 bezoekers per jaar. In ruim vijftig theaters verspreid over Nederland en Vlaanderen speelden we voorstellingen uit de canon van het westerse theater, afgewisseld met modern repertoire. Voormalig artistiek directeur Johan Doesburg maakte de klassieke verhalen voor een groot publiek toegankelijk. Uit de vele publieksreacties blijkt dat we mensen hebben ontroerd en vermaakt, en stof hebben gegeven tot reflectie. Precies waar we als gesubsidieerd gezelschap voor willen staan.

De nieuwe artistieke directeur Theu Boermans geeft het NT een nieuwe impuls. Zijn faam als acteursregisseur schept hoge verwachtingen voor ons ensemble, dat we met een aantal excellente acteurs zullen uitbreiden. Daarnaast zullen Boermans’ internationale ervaring en netwerk leiden tot een intensievere uitwisseling met buitenlandse gezelschappen, regisseurs en vormgevers. Dat verhoogt de kwaliteit van onze voorstellingen en onze naamsbekendheid als gezelschap dat de grote verhalen op een gelaagde wijze vertelt.

De fusie met Stella Den Haag maakt het NT ook op ander terrein een internationale speler. Nederland maakt jeugdtheater op wereldniveau. Stella heeft dat op belangrijke festivals op diverse continenten laten zien. NT Jong zal de zorgvuldig opgebouwde internationale contacten van Stella continueren en ernaar streven die uit te breiden.

Tenslotte vinden wij het van nationaal belang dat het NT een kweekvijver is voor talent voor de grote zaal, de vlakke vloer en het jeugdtheater. Wij begeleiden regisseurs, acteurs en vormgevers in hun ontwikkeling en werken zo aan artistieke continuïteit. We zien dit als een noodzakelijke investering in de toekomst van het Nederlandse theater.

1.3 ACTIVITEITEN VOOR DE PERIODE 2013-2016

HET NT IN 2013-2016

Toneel maken is onze kernactiviteit. In ons beleid en de keuze van activiteiten zijn we ons bewust van vier dimensies die daarbij ons handelen bepalen:

- cultureel en artistiek (onze plaats in het toneelveld en in het culturele debat);
- maatschappelijk (de betekenis van ons werk voor de stad en maatschappij);
- sociaal (samenwerking en verbinding met publiek);
- financieel (cultureel ondernemerschap).

STADSGEZELSCHAP

Onder artistieke leiding van Theu Boermans gaat het gezelschap een nieuwe fase in, met respect voor het rijke theaterverleden van Den Haag, zijn thuisstad. Sinds 2009 heeft het NT zijn aanwezigheid in Den Haag vergroot. We speelden jaarlijks ruim tweehonderd voorstellingen in de Koninklijke Schouwburg (KS) en ons eigen NT Gebouw. We organiseerden talloze nevenactiviteiten. En die rol als stadsgezelschap zullen we versterken. Het eerder aangekondigde initiatief van een StadstheaterUnie kwam helaas niet van de grond. Wel ontstond mede hierdoor een betere samenwerking met de KS. Per 2011 is deze samenwerking geïntensiveerd en uitgebreid met het Theater aan het Spui (TahS). Onder de naam de Toneelalliantie hebben de partijen stevige maatschappelijke en culturele ambities en acties geformuleerd. In combinatie met de fusie met Stella Den Haag krijgt de stedelijke samenwerking alsnog concreet vorm.

LANDELIJKE ACTIVITEITEN

Met onze voorstellingen bereizen we het hele land. De afgelopen vier jaar speelden we jaarlijks een kleine tweehonderd goedbezochte avonden in de schouwburgen van Nederland.

In het reisbeleid maakt het Nationale Toneel een aanpassing. Waar nu nog nagenoeg elke voorstelling een grote landelijke tournee maakt, zal dat in de toekomst, om technische en financiële redenen, veranderen. Het NT kiest voor een driesporenbeleid:

1. De groots gemonteerde voorstellingen worden gepresenteerd in Den Haag en tien tot vijftien kernsteden, verspreid over het land. In deze theaters, die voldoen aan de eisen van technisch ingewikkelde stukken, spelen we telkens in reeksen. Het voordeel hierbij is, dat we een hechtere band opbouwen met het publiek en interessante educatieve randprogrammering kunnen verzorgen.
2. Het NT blijft de kleinere schouwburgen in het land jaarlijks bedienen met hoogwaardig kwalitatief aanbod. De praktische en technische randvoorwaarden van deze voorstellingen worden aan het reizen aangepast.
3. Ten slotte ontwikkelt het NT voorstellingen die exclusief worden gepresenteerd in Den Haag. Deze stukken staan in een lange reeks op één locatie (KS, TahS of anderszins) die speciaal voor deze voorstelling wordt ingericht. Het zijn projecten met een 'evenementskarakter' die publiek vanuit heel Nederland naar Den Haag zullen trekken.

We investeren in een artistieke verbinding met ons publiek. Daarom differentiëren wij ook ons aanbod. Voor een afgewogen aanbod is een intensief contact met de schouwburgen van belang, maar ook met de andere BIS-gezelschappen. We willen op dit terrein niet-vrijblijvend overleg met betrokken partijen voeren, gericht op afstemmen van vraag en aanbod.

In de afgelopen jaren speelden we onze vlakke vloer-voorstellingen alleen in het NT Gebouw en in Amsterdam. Dat gaat veranderen: in Den Haag zullen onze vlakke vloer-voorstellingen in première gaan in TahS. Daarna zullen we ook met deze voorstellingen op tournee gaan. We willen graag aansluiten bij lopende initiatieven om het vlakke vloercircuit uit te breiden en daarmee ook het aantal speelmogelijkheden voor het NT.

INTERNATIONAAL

Het NT concentreerde zich tot nu toe op een nationaal publiek. Wel werden buitenlandse makers en vormgevers uitgenodigd om bij ons te werken, wat voor acteurs en publiek zorgde voor een interessante culturele uitwisseling. Zo laat de Duitse muziektheaterregisseur Franz Wittenbrink in seizoen 2011-2012 zijn licht schijnen over een typisch Hollands fenomeen: de Koninginnenacht.

De internationale betrekkingen van het NT zijn inmiddels toegenomen. Theu Boermans heeft, na regies in Duits-

land en Oostenrijk, een internationaal netwerk. Ook bracht hij zijn team van buitenlandse ontwerpers mee naar het NT. Susanne Kennedy regisseerde voorstellingen in Gent en München.

Het is een goed moment om internationale samenwerking te formaliseren. In 2013-2016 gaan we een vaste verbintenis aan met twee gezelschappen: Schauspiel Köln en NTGent. De samenwerking bestaat uit een jaarlijkse uitwisseling van regisseurs en acteurs. Seizoen 2013-2014 starten we met een grootschalige coproductie met NTGent in een regie van Theu Boermans. In 2014 enceneert de nieuwe artistiek leider van Schauspiel Köln, de Zwitser Stefan Bachmann, een komedie van Molière bij het NT. En Michael Thalheimer, een van Duitslands grote regisseurs, komt in 2015 een Griekse tragedie regisseren.

Wij willen ook onze voorstellingen in het buitenland tonen. In het kader van het Nederland-Rusland jaar 2013 is grote belangstelling getoond voor Midzomernachtdroom. Wij vinden het dan ook van belang dat de functie 'internationale promotie podiumkunsten' vanaf 2013 blijft voortbestaan en maken hier graag deel van uit. Gezien het internationale karakter van de stad Den Haag, met zijn vele expats, gaan wij onze voorstellingen Engelstalig boventitelen.

De internationale activiteiten op het gebied van het jeugdtheater behandelen we onder het kopje NT Jong.

REPertoire: DE TONEELBIBLIOTHEEK

De komende jaren zal het NT een 'toneelbibliotheek' opbouwen: een verzameling voorstellingen, die hun kwaliteit en succes hebben bewezen en een aantal jaren op het speelplan blijven staan. Door deze voorstellingen over meer jaren te spelen, krijgt een groter publiek kans de voorstellingen (opnieuw) te zien. Het jaarlijkse speelplan tussen 2013 en 2016 zal bestaan uit een mix van nieuwe voorstellingen en hernemingen van voorstellingen uit de toneelbibliotheek.

De afgelopen vier jaar lag de focus bij de keuze van toneelteksten op de thema's ontheemding, religie en politiek. Een prominente plaats in de programmering was weggelegd voor de klassieken, geregisseerd door regisseurs Johan Doesburg en Susanne Kennedy: *Medea* van Euripides, *Faust I en II* van Goethe, *Het Verjaardagsfeest* van Pinter en *Emilia Galotti* van Lessing. Een tweede zwaartepunt werd gevormd door nieuwe toneelteksten of romanbewerkingen die recente maatschappelijke ontwikkelingen analyseren: *Tirza* van Grunberg, *Parasieten* van Von Mayenburg, *Over Dieren* van Jelinek. In coproductie werden muziektheater voorstellingen gemaakt: *Ultimo* (met Orkater), *Carmen* (met Stella Den Haag) en *De Driestuiversopera* (met het Asko/Schönberg-ensemble). Voor een aantal stukken

nodigden we gastregisseurs uit. *Éminence grise* Erik Vos regisseerde een zeer gewaardeerde *Kersentuin* van Anton Tsjechov. Franz Marijnen realiseerde op de vlakke vloer een tweeluik over de bronnen van het kunstenaarschap: Glenn Gould en Pier Paolo Pasolini. Voorts programmeerden we elk seizoen een intelligente en toegankelijke voorstelling gericht op een breed publiek: *Verre Vrienden* van Ayckbourn, *Kopenhagen* van Michael Frayn en *Dat Smoel* van Polly Stenham.

We introduceerden de canon van het internationale toneelerfgoed waaruit we konden putten. In de komende periode zullen we niet zozeer thematisch, maar veeleer rechtstreeks vanuit de actualiteit gedacht, gebruik maken van deze toneelcanon. Elk historisch stuk zetten we om in een transparante, geactualiseerde voorstelling met een voor deze tijd relevante vormgeving. Voorstellingen die door hun gelaagdheid, hun aansprekende vorm en duidelijke taal geschikt zijn voor het gedifferentieerde publiek van deze tijd. In ieder seizoen zullen belangrijke toneelperiodes uit onze cultuurgeschiedenis zijn vertegenwoordigd. Van de Griekse tragedies denken we aan *Antigone* van Sophokles en *Electra* in de versie van Von Hofmannsthal. Het Renaissancetheater wordt vertegenwoordigd door *The Tempest*, *Comedy of Errors* en *Coriolanus* van William Shakespeare; *Britannicus* van Jean Racine of *Rodogune* van Pierre Corneille. Uit de achttiende eeuw: *Die Jungfrau von Orleans* of *Egmont* van Friedrich Schiller. Uit de negentiende en twintigste eeuw: *Lorenzaccio* van Alfred de Musset, *Peer Gynt* van Henrik Ibsen, *An ideal Husband* van Oscar Wilde in de bewerking van Elfriede Jelinek, *Bruiloft* van Elias Canetti, *Overgewicht onbelangrijk Vormeloos* van Werner Schwab. Verder staat een grootse Mahabharata in de bewerking van Jean-Claude Carrière op het programma, evenals (nog steeds) een bewerking van het Oude Testament. Naast de klassieken blijven we actuele toneelstukken brengen die een primeur zijn voor Nederland. En boekbewerkingen van topliteratuur, te beginnen met *Het Stenen Bruidsbéd* van Harry Mulisch in 2013. Daarna volgen *De Voorlezer* van Bernhard Schlink en *Het Slot* van Franz Kafka.

MAKERS

Theu Boermans is artistiek directeur en regisseur van het Nationale Toneel. Hij is in staat een hecht ensemble van acteurs te smeden en dat tot zeer indrukwekkende vertolkingen van het repertoire te brengen. Het huwelijk tussen NT en Theu Boermans lijkt dan ook 'in de hemel gemaakt'. Boermans vertelt graag de grote verhalen met de nodige persoonlijke en cultuurkritische toetsen. Zijn groots gemonteerde voorstellingen overweldigen door theatrale verbeeldingskracht en hecht ensemblespel, zoals blijkt uit zijn Haagse eersteling, een veelgeprezen Midzomernachtdroom.

Voormalig artistiek directeur Johan Doesburg werkte de afgelopen vier jaar bijna uitsluitend in de grote zaal. Zijn *Medea*, *Faust I en II* en *Romeo en Julia* trokken een groot publiek en onderstreepten zijn kwaliteiten als regisseur van het wereldrepertoire. Met de romanbewerking *Tirza* voegde hij een voorstelling toe aan zijn cyclus over de hedendaagse dolende West-Europese man. Met de voor Den Haag ontwikkelde voorstelling *Retour Hollandse Spoor* hield hij zijn stad en bewoners een (lach)spiegel voor over leven en werken in de multiculturele residentie. Doesburg blijft als regisseur aan het NT verbonden en zal ook in de komende periode het wereldrepertoire en de moderne literatuur kritisch tegen het daglicht houden.

Met de fusie met Stella Den Haag wordt Hans van den Boom vaste regisseur bij het NT. Hier rondt hij de komende jaren zijn loopbaan af. Gedurende bijna 25 jaar was Van den Boom als artistiek leider van Stella gezichtsbepalend voor het Haagse jeugdtheater. De lijn van zelfgeschreven stukken en bewerkingen van klassieke verhalen, waarin muziek een belangrijke rol speelt, zet hij bij het NT voort.

De jonge, talentvolle regisseur Susanne Kennedy maakte een serie controversiële, uiterst secuur geregisseerde voorstellingen op basis van nieuw repertoire (*Over Dieren*, *New Electric Ballroom* en *Parasieten*) en klassieke teksten (*Emilia Galotti*, *Het Verjaardagsfeest*). Ze ontwikkelde zich bij het NT tot een internationaal veelgevraagd regisseur. Tijd voor haar om haar vleugels uit te slaan.

Haar opvolger wordt Casper Vandeputte. Hij zal binnen het gezelschap een zelfde parcours lopen als Kennedy. Vandeputte maakte sinds zijn afstuderen in 2008 bij Huis van Bourgondië, Het Lab en Toneelschuur Producties zeer gewaardeerde voorstellingen over zijn eigen generatie: dolende twintigers en dertigers, op zoek naar een moreel kompas. Repertoirestukken 'injecteert' hij met zelfgeschreven teksten en fragmenten uit de media en wereldliteratuur (*Oh my god it's a horse*, op basis van Equus van Shaffer; *Woyzeck, your favorite working-class hero* op basis van Büchner). Als schrijver ontving hij de Visser-Neerlandiaprijs voor *Stratosfeer*. Met zijn komst houdt vernieuwing een belangrijke plek bij het gezelschap. Vandeputte is de eerste regisseur bij het NT die ook voor jongeren zal regisseren.

Als gevolg van de behoefte van het NT naar reflectie en verbinding met de werkelijkheid kwam Laura van Dolron in 2009 als *artist in residence* bij het gezelschap. Voor haar *stand-up philosophy* performances gebruikt ze de actualiteit als voedingsbodem. Het materiaal voor de *Stemwijzer* en *Welk Stuk* vond ze op het Binnenhof: intrigerende zoektochten naar de menselijke drijfveren van politici, van wie enkelen ook zelf met haar op het podium stonden in

Iemand moet het doen en *Sartre zegt Sorry* rekende ze op heel persoonlijke wijze af met het cynische wereldbeeld van haar eigen generatie. Laura van Dolron zet ook de komende vier jaar tegenover de grote verhalen het kleine verhaal van haar leven en haar generatiegenoten. In haar intieme voorstellingen vindt het NT een spannend evenwicht voor zijn groots gemonteerde wereldrepertoire.

ENSEMBLE

De komende vier jaar breidt het NT zijn ensemble uit van elf naar minimaal achttien acteurs. Binnen een eigen ensemble wordt een permanente ontwikkeling en ontplooiing van acteurs het beste gewaarborgd. Met een vast ensemble ontstaat een bundeling van energie, kwaliteit en overgave aan de rol, voorwaarden voor een excellente uitvoering. Het klassieke repertoire vraagt ook een groot ensemble. Wij gunnen het publiek een volledig bezette Shakespeare of Tsjechov, en geen uitgekledede versie met te weinig acteurs. Ten slotte is een groot ensemble essentieel voor het opbouwen van de toneelbibliotheek. Met de inhuur van veel gastacteurs kan men geen voorstellingen op het repertoire houden of flexibel programmeren.

In de vorige Kunstenplanperiode traden vier ervaren acteurs tot het ensemble toe: Mark Rietman, Betty Schuurman, Jaap Spijkers en Jappe Claes. Bezuinigingen in 2010 leidden tot een vacaturestop en het niet verlengen van enkele contracten voor bepaalde duur.

VISUELE Vernieuwing

Om onze culturele en artistieke ambities te realiseren stellen we hoge eisen aan repertoire, regisseurs en ensemble, maar ook aan de vormgeving. Met internationale vormgevers die tot de Europese top behoren, zullen wij onze voorstellingen naar een hoger plan tillen, zodat ze aan zeggingskracht winnen en duurzamer zijn. Een proeve van wat ons voor ogen staat is de in 2011 uitgebrachte *Midzomernachtdroom*.

TALENTONTWIKKELING: NT NIEUW TALENT

Een belangrijke taak van het NT is van oudsher zijn opleidingsfunctie. Stageplekken bij elke productie en afdeling zijn bij ons al vanzelfsprekend. Sinds 2010 worden de studenten van de Amsterdamse Theaterschool drie keer per jaar in het programma *Halfweg* uitgenodigd om zich in het NT Gebouw te presenteren met hun scènes en performances. De bezoekers krijgen een kijkje in de keuken van het theatervak, de studenten krijgen een beeld van hun toekomstige publiek.

We nemen onze verantwoordelijkheid voor de toekomst van het theater. We nodigen jonge talenten (regisseurs,

acteurs en vormgevers) direct na hun afstuderen uit om zich voor langere trajecten (twee tot drie jaar) aan het NT te verbinden. Werkend vanuit een meester-gezel relatie en in een breed programma worden ze begeleid door de professionals van het NT, met respect voor hun originaliteit. Het NT is goed toegerust op deze taak: in de eerste plaats met Theu Boermans, die een lange geschiedenis heeft met het coachen van jonge acteurs en regisseurs en met Hans van den Boom, die een schat aan ervaring heeft met doelgroepentheater. Ten tweede hebben veel acteurs uit ons ensemble ervaring in coaching (Antoinette Jelgersma, Ariane Schluter, Betty Schuurman en Jaap Spijkers geven les op diverse theaterscholen). Acteur Jappe Claes en dramaturge Rezy Schumacher zijn als artistiek leider en dramaturg verbonden aan de Amsterdamse Theaterschool. Onze samenwerking rond talentontwikkeling met de KS en TahS garandeert een goede introductie bij een gedifferentieerd publiek en is ook een belangrijke investering in ons ensemble.

SAMENWERKING STIP

Op het gebied van talentontwikkeling werkt NT Jong samen met STIP theaterproducties. Dit impresariaat richt een fonds op ter ondersteuning van veelbelovende jonge theatermakers bij het maken van voorstellingen voor een jong publiek.

Overzicht Talentprogramma 2013/2016

- **Studenten regie:** naast presentaties van etudes tijdens hun opleiding (Halfweg) en een regiestage, wordt voor aankomend regisseurs in samenspraak met de regieopleiding van de Amsterdamse Theaterschool een tweejarige masteropleiding ingericht. (1 regisseur per jaar)
- **Studenten spel:** NT-acteurs scouten en begeleiden jonge talentvolle acteurs voor de grote zaal. Zij krijgen tijdens hun studie een stageplaats en na hun afstuderen voor twee seizoenen een plaats in het ensemble, met speciale begeleiding-op-maat (maximaal 2 acteurs per jaar)
- **Studenten scenografie:** Talentvolle jonge ontwerpers lopen een jaar mee met vormgevers van het NT. Ze worden intensief betrokken bij de (praktische) vertaling van ontwerp naar productie. Een masteropleiding wordt onderzocht. (1 ontwerper per jaar)
- **Jonge regisseur 1:** we ruimen een speciale plek in voor één talentvolle jonge regisseur met ambities richting de grote zaal. Hij of zij heeft na het afstuderen minstens twee jaar praktijkervaring opgedaan en voelt verwantschap met de artistieke koers van het NT. Wij bieden een vier jaar durend traject dat zich richt op alle aspecten van het regisseurschap bij een groot gezelschap. Jaarlijks maakt hij minimaal één NT-productie, oplopend in schaal, te zien in het NT Gebouw, TahS en uiteindelijk de KS. In 2013-2016 neemt Casper Vandeputte deze plaats in.
- **Jonge regisseur 2:** De artistiek leider van NT Jong scout een tweede jonge regisseur, die zich in een meerjarenproject toelegt op een ontwikkeling tot ervaren regisseur met specialisatie jong publiek.
- **Jong gezelschap:** wij ondersteunen de Firma Mes, een jonge talentvolle Haagse theatergroep, bij haar professionalisering zowel artistiek, technisch als op het gebied van cultureel ondernemerschap. Hierbij zoeken we het juiste evenwicht tussen begeleiding en autonomie.

PLATFORM

Het NT vindt het van belang zijn voorstellingen in een brede context te plaatsen. Daarom kreeg de randprogrammering de afgelopen jaren een belangrijke impuls. We organiseerden debatten en themamiddagen (enkele in samenwerking met NRC Handelsblad), waarbij gasten uit politiek, wetenschap en kunst thema's uit de voorstellingen naar de maatschappelijke werkelijkheid vertaalden. Ook waren er bij iedere voorstelling voorbesprekingen, masterclasses, openbare repetities en/of nazitten. Grote scenische lezingen van nieuw geschreven toneelstukken als *Berlin/Wall* en *The Power of Yes* haakten direct in op de economische en politieke realiteit van nu.

Als culturele instelling gaan we ons nog sterker oriënteren op het publiek en de maatschappelijke rol die we spelen in de stad en het land. Het NT, de Koninklijke Schouwburg en het Theater aan het Spui creëren gezamenlijk een 'platform'. We zetten onze deuren breed open voor een dialoog met publiek, wetenschappers, politici, bedrijfsleven en kunstenaars in de stad en het land. Daartoe werken we samen met universiteiten, de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur (NSOB) en jonge kunstenaars zoals 'artist in residence' Laura van Dolron. De kunst, het theater, dient daarbij altijd als inspiratiebron of wegwijzer.

Onze podia zijn de uitgelezen plaats voor deze dialoog. Allereerst omdat theaters van oudsher plekken zijn waar mensen samenkomen om te reflecteren op zichzelf en de maatschappij. En ten tweede omdat wij zijn gevestigd in de hofstad Den Haag, centrum van de landelijke politiek en de internationale rechtsorde. Een stad met een rijke geschiedenis, maar ook een grote stad met alle uitdagingen en problemen op het gebied van het hedendaagse samenleven. In die stad is zo'n platform nodig. Vanuit de inhoud en ervaringen van dit platform zullen we ook ideeën en formats uitwerken voor randprogrammering die we de podia in het land aanbieden.

SAMENWERKINGSPARTNERS

De Toneelalliantie: samenwerking in Den Haag

Het NT, de KS en TahS gaan nauw samenwerken. Dit samenwerkingsverband zal leiden tot een toneelaanbod van hoog kwalitatief en kwantitatief niveau. De plannen van de Toneelalliantie zijn vergaand uitgewerkt. We vatten die hier in acht speerpunten samen:

1. De drie instellingen trekken gezamenlijk meer bezoekers (175.000), tonen meer voorstellingen (650), met een hogere bezettingsgraad (75%).
2. We gaan coproduceren en de programmering beter afstemmen.

3. Internationalisering van programmering en oprichting van een theaterfestival als opmaat voor Den Haag Culturele Hoofdstad 2018.
4. Een platform waarin publiek met wetenschappers, politici en kunstenaars in dialoog treedt over de veranderende samenleving.
5. 25.000-leerlingen project: alle leerlingen in Den Haag bezoeken minstens tweemaal tijdens hun basisschoolperiode en tweemaal tijdens de middelbare schoolperiode een voorstelling in TahS, de KS of het NT Gebouw.
6. Een gezamenlijk projectbureau educatie verzorgt samenhangende educatieve activiteiten rond de programmering.
7. Een gezamenlijk, servicegericht kassa- en reserveringssysteem.
8. Doelmatiger bedrijfsvoering door intensieve samenwerking op het gebied van techniek, marketing, personeel/HRM en financiën en control moet leiden tot kwaliteitsverhoging en bundeling van kennis, maar ook tot een besparing van € 200.000,-.

Het geld dat deze samenwerking 'oplevert', willen we inzetten voor nieuwe initiatieven, onder meer voor het versterken van het makersklimaat in Den Haag. Talentontwikkeling wordt daarmee een verantwoordelijkheid van de hele keten: het NT ontwikkelt het talent en de KS en TahS bieden een podium.

FESTIVALS

We gaan een samenwerking aan met Oerol, Over het IJ Festival en Cultura Nova voor grote(re) locatieproducties in het zomertheatercircuit. Het gaat om locatieproducties met een publiekscapaciteit van 1.000 bezoekers per voorstelling. Stella Den Haag staat al jaarlijks op Theaterfestival Boulevard en zal dat als NT Jong continueren. Met TahS, de KS en Crossing Border hebben we de ambitie om in Den Haag een nieuw theaterfestival ontwikkelen.

1.4 NT JONG

Het Nationale Toneel en jeugdtheater Stella Den Haag gaan fuseren. Onder de (werk)naam NT Jong brengen wij vanaf 2013 voorstellingen voor jeugd en jongeren. Twee BIS-gezelschappen bundelen de krachten en als eerste grote gezelschap breidt het NT zijn activiteiten uit met een jeugdtheaterfunctie. Daar zijn we trots op.

De overwegingen

- In een periode waarin bezuiniging en herstructurering verandering afdwingen, zien wij kansen voor samenwerking en vernieuwing.
- Het theaterlandschap verandert mede door het naderend afscheid van de makers die bepalend zijn geweest voor het jeugdtheater in de afgelopen 25 jaar. NT Jong wil continuïteit van kwaliteit in het jeugdtheater waarborgen en kansen bieden aan een nieuwe generatie makers.

RUIM BAAN VOOR HET NIEUWE EN VOORTZETTING VAN HET VERTROUWDE

Met de fusie tussen Stella Den Haag en het NT wordt in Den Haag het historische onderscheid tussen jeugdtheater en volwassenentheater opgeheven. Wij denken dat dit in deze tijd de goede weg is. De oudere theatermakers, die groot zijn geworden in het jeugdtheater en daar hun hele leven – meestal in een eigen gezelschap – voorstellingen maakten, gaan binnen vijf tot tien jaar met pensioen. Met deze generatie verdwijnt de artistieke noodzaak om exclusief voor jeugd theater te maken. De jongere generatie theatermakers denkt niet meer exclusief in jeugd of volwassenen, maar wil juist beide groepen bedienen.

De emancipatie van het jeugdtheater in Nederland heeft geleid tot theater van topniveau. Tijd voor een volgende stap. Dat is artistiek inhoudelijk van belang en de markt vraagt er ook om. Het verbrede NT, met zijn nieuwe afdeling NT Jong, kan tegemoet komen aan de wensen van een nieuwe generatie regisseurs, acteurs en publiek. NT Jong maakt voorstellingen voor verschillende doelgroepen, rekening houdend met hun bijzondere kenmerken, luisterend naar de wensen van scholen, kinderen en ouders.

De komende periode wordt er een van transitie. Het jeugdtheaterlandschap is in beweging, kaders wijzigen. We willen zorgvuldig inspelen op deze ontwikkelingen en kiezen er daarom voor nog niet alles te formaliseren. Bij programmering en positionering van NT Jong laten we ons leiden door onze artistieke smaak, de ontwikkelingen in het veld en ons publiek. Over vier jaar willen we een bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkeling van het

jeugdtheater in Nederland. We hebben dan een voorttrekkersrol vervuld in het verbinden van het jeugdtoneel met het ‘volwassen toneel’.

Het brede profiel van het nieuwe NT, zal leiden tot een verrassende bundeling van kwaliteit en nieuwe ideeën. Door intelligente (rand)programmering worden bruggen geslagen tussen voorstellingen voor jeugd en volwassenen. De nieuwe makers kunnen gebruik maken van de potentie van een groot gezelschap om een breed publiek aan zich te binden. Ook in de grote zalen die het jeugdtheater nu te weinig bespeelt.

ARTISTIEK LEIDER NT JONG

De eerste stap die we zetten is het aanstellen van een artistiek leider (m/v). Dit wordt een belangrijke functie binnen het NT: hij leidt NT Jong en vormt de trait d’union tussen het volwassenen- en jeugdtheater. Zijn artistieke sparringpartners zijn artistiek directeur van het NT Theu Boermans en regisseur Hans van den Boom. De artistiek leider maakt zelf geen voorstellingen, maar laat prikkelende, grensverleggende voorstellingen en uitdagende educatieve projecten ontwikkelen (in overleg met het projectbureau). Hij kent de jeugdtheaterwereld en heeft voeling met de diverse doelgroepen (kinderen, jongeren, ouders en het onderwijs). Hij zal gebruik maken van het nationale en internationale netwerk van Stella Den Haag, legt nieuwe verbindingen en zoekt samenwerkingspartners voor coproducties en alternatieve podia.

De artistiek leider geeft NT Jong een eigen artistiek gezicht en verbindt dat met de totale uitstraling van het NT. Hij speurt naar talent, ruw en gepolijst, om NT Jong met verrassende nieuwe voorstellingen op de kaart te zetten en de kwaliteit te continueren van jeugdtheatervernieuwers als Hans van den Boom. Zoals gezegd, de nieuwe makers zijn niet per se exclusieve jeugdtheaterregisseurs. Het verbrede NT geeft ruimte aan makers die hun talent breed willen inzetten. Zo zal de jonge regisseur Casper Vandenputte ook onder het label NT Jong jongeren-voorstellingen regisseren.

NT Jong koestert vertrouwde kwaliteit: Hans van den Boom blijft hoogwaardige, poëtische voorstellingen maken, waarin de grote thema’s van de beschaving voor een jeugdige publiek aanschouwelijk worden gemaakt. Het NT neemt ook graag de bibliotheek over van door Stella ontwikkelde voorstellingen, zodat dit bijzondere toneelwerk niet verloren gaat. Deze stukken geven mede inhoud aan onze missie: het publiek aan de hand van de grote verhalen inzicht verschaffen in de chaos die leven heet.

DE PLANNEN VAN NT JONG VOOR DE PERIODE 2013-2016

Het TahS wordt de plek waar de meeste voorstellingen van NT Jong in première gaan. Jaarlijks brengen we hier minimaal twee voorstellingen uit, waarvan een geschreven en geregisseerd door Hans van den Boom. De andere wordt geregisseerd door een aan te trekken regisseur. De keuze voor het repertoire geschiedt in overleg tussen artistiek leider en maker. Hans van den Boom zet in 2013 en 2015 zijn samenwerking met het Residentie Orkest voort in twee muziektheatervoorstellingen (coproductie). Zoals voorheen vlecht Van den Boom een nieuw geschreven toneeltekst door hoogtepunten uit de klassieke muziek. Hierbij laat hij zich inspireren door bekende verhalen, ditmaal door het Noorse sprookje *Rafelkapje* en *Shakespeare's Romeo en Julia*. We streven naar een mix van gastacteurs en acteurs uit het NT-ensemble. Nieuw zijn de twee familievoorstellingen, die in december 2014 en 2016 in première gaan in de KS. Het worden muzikale voorstellingen voor het hele gezin, zoals een adaptatie van de opera *Macbeth* of een muziektheatrale bewerking van grote verhalen uit het wereldrepertoire: *Don Quichotte*, *Alleen op de Wereld*, *Mahabharata*. Verhalen die het NT graag vertelt aan mensen van alle leeftijden. Hiervoor wordt een gastregisseur benaderd. De cast bestaat opnieuw uit leden van het NT-ensemble en gast-acteurs.

De Aftrap (werktitel)

In 2013 stelt NT Jong zich met het meerdaagse festival *De Aftrap* in TahS voor aan het publiek. In de grote zaal gaat de nieuwe muziektheatervoorstelling van Hans van den Boom in première. In de kleine zaal staan voorstellingen voor verschillende leeftijdsgroepen: een nieuw stuk naast hoogtepunten uit de toneelbibliotheek van Stella. Deze worden gespeeld door Stella-acteurs en acteurs van het NT-ensemble. Studenten van de Regieopleiding worden als onderdeel van het Halfweg-programma uitgedaagd stukjes voor *De Aftrap* te maken.

Maar *De Aftrap* is meer dan alleen toneel. In TahS verrijzen theatrale installaties, organiseren we workshops, intieme interviews en kunstzinnige beschouwingen. Er is een voorleeshoek en overall hangen koptelefoons om te luisteren naar verhalen. Ook livemuziek mag niet ontbreken. NT Jong brengt leven in alle zalen, foyers, hoeken en gaten. TahS zal wisselend in het teken staan van activiteiten voor de hele kleintjes, voor 12+, voor jongeren en voor het hele gezin.

TOURNEES: SAMENWERKING MET STIP

Om een sterke positie te veroveren in een moeilijke markt werkt NT Jong samen met impresariaat STIP theaterproducties. In Nederland heeft STIP de meeste jeugdvoorstel-

lingen en -makers in portefeuille. Hierdoor is het impresariaat uitstekend op de hoogte van het veld, de wensen van het publiek en het aanbod. Wij streven naar meerdere allianties met theaters en scholen in het land voor speelplekken en seriebespeling. STIP zal overigens geen exclusieve functie vervullen.

FESTIVALS

Op (inter)nationale festivals worden succesvolle voorstellingen van Stella in reprise genomen, met aansluitend een tournee langs Nederlandse theaters. NT Jong zal de aanwezigheid van Stella Den Haag op theaterfestival Boulevard voortzetten.

Het jaarlijkse ZINDER Festival wordt onder leiding van Erna van den Berg gecontinueerd onder het label NT Jong. Op locatie in Den Haag creëren jonge theatermakers en beeldend kunstenaars een reis die de zintuigen van jong en oud op allerlei manieren prikkelt, van korte voorstellingen tot interactieve installaties. Een cross-over van theater, beeldende kunst en educatie.

INTERNATIONAAL

We koesteren de internationale uitstraling en expertise van Stella Den Haag. NT Jong zal het internationale netwerk van Stella Den Haag zorgvuldig onderhouden en uitbreiden, zodat we ons blijven manifesteren op podia in het buitenland.

De huidige contacten zijn o.a. Kopergieterij I (Gent), Imagine Festival (Edinburgh), Les Coups du Théâtre (Montréal), Come Out Festival (Adelaide) en New Victory Theatre (New York). Ook vanuit China en het Midden Oosten is serieuze belangstelling om voorstellingen te programmeren. Het spelen van voorstellingen in het Engels op internationale scholen en als onderdeel van tweetalig onderwijs draagt bij tot het bereiken van nieuwe doelgroepen en het verhogen van de eigen inkomsten.

OMKIJKEN MET RESPECT: STELLA DEN HAAG

Vormgeven aan NT Jong is een spannende uitdaging voor de komende jaren. We streven naar een nieuwe manier van jeugdtheater maken binnen een nieuwe structuur. Stella Den Haag is ons vertrekstation. We zijn schatplichtig aan de hier opgebouwde kennis en ervaring.

In 1990 is Stella Den Haag opgericht als hét jeugdtheatergezelschap van de stad Den Haag. Hans van den Boom werd gevraagd als artistiek leider. Stella Den Haag maakt voorstellingen voor de stad, voor Nederland en voor het buitenland. Kinderen worden oprecht aangesproken in hun belevingswereld, zonder 'door de knieën te gaan'. Grote thema's als eenzaamheid, verraad en schuld worden in voorstellingen

verwerkt, naast meer aanvaarde kinderthema's, zoals verliefdheid, liefde en vriendschap. Stella neemt de jonge toeschouwers als mens serieus. Het gezelschap biedt hun humor en troost, en de herkenning van diepe emoties die niet gemakkelijk zijn te delen. Met muzikale, poëtische en beeldende voorstellingen worden onderwerpen aangeraakt die jonge mensen wezenlijk bezighouden.

RESULTAAT

Stella Den Haag produceerde jeugdtheatervoorstellingen, van kleine experimentele projecten tot midden- en grote zaalproducties, eigen producties en coproducties. Jaarlijks maakte Stella Den Haag een muziektheatervoorstelling in de regie van Hans van den Boom in coproductie met het Residentie Orkest. Stella Den Haag initieerde kruisbestuivingen tussen verschillende kunstdisciplines. Meer dan de helft van de gemiddeld 140 voorstellingen per jaar waren schoolvoorstellingen, waarvan er 60 per jaar in Den Haag werden gespeeld voor 6.000 schoolkinderen. Daarnaast bood Stella educatieve randprogramma's en projecten aan.

HUIDIGE POSITIONERING IN HET CULTURELE VELD

Sinds een paar jaar vinden de premières van Stella plaats in het TahS. In Den Haag werkte het gezelschap samen met het NT, het Koninklijk Conservatorium, TahS, de Regentes, de KS, theaterschool Rabarber en een aantal scholen. Kunstencentrum het Koorenhuis is een belangrijke partner in het bereiken van en het spelen voor scholen. Theater Dakota is samenwerkingspartner in de wijk Escamp. Op het gebied van interculturaliteit werd samengewerkt met Boekids/Suriname, middels een schrijfproject met jong talent. Dit resulteerde in de voorstelling *Kraskrasi* en de Surinaamse productie *Bami Cola* (2011).

CULTUUREDUCATIE

Kunst en educatie zijn volgens Stella Den Haag onlosmakelijk met elkaar verbonden. In 2009, 2010 en 2011 bezochten in Nederland, maar ook in Suriname, Amerika, Australië en België meer dan 30.000 leerlingen van het primair en voorgezet onderwijs onze schoolvoorstellingen. Bij elke voorstelling werden een educatief programma, workshop en lespakket voor de tournees ontwikkeld. Hierbij stond één visie centraal: op een ervaringsgerichte manier de eigen beleving van het kind stimuleren en het ontvankelijk maken voor theater. Educatie kreeg mede vorm in ZINDER met de Kustverwenreis.

EVALUATIE VAN HUIDIGE ACTIVITEITEN

Stella raakte in haar voorstellingen onderwerpen aan die jonge mensen bezighouden, zoals verliefdheid, vriendschap en verraad (*Shaffy voor Kinderen*), de angst alleen achter te blijven (*Kraskrasi*, *De Witte Reus*), een vader die teveel van je verlangt (*Niemand weet*, *Niemand weet...*). Deze onderwerpen werden gekoppeld aan hoogtepunten uit het culturele erfgoed zoals *Repelsteeltje* (in *Niemand weet*, *Niemand weet...*), *Bach's Matthäus Passion* (in *De Jonge Matthäus*), maar ook aan de hedendaagse (anti-)held Timmy Turner (in *Werner eet zijn schoen op*). In vier coproducties met het Residentie Orkest bracht Stella klassieke muziek als *Bach's Matthäus Passion* en *Stravinsky's Vuurvogel* dichtbij de grootstedelijke, multiculturele jeugd.

INTERNATIONAAL

Stella Den Haag slaagde erin voorstellingen in Engelstalige versies uit te brengen op festivals in onder meer Edinburgh, Montréal, Adelaide en New York. Mede daardoor versterkte Stella haar internationale positie. Het jeugdtheater Festival Tweekt speelde een belangrijke rol als startpunt voor de internationale markt.

Gerealiseerde activiteiten van Stella Den Haag in 2009-2012

Grote muziektheaterproducties: *De Jonge Matthäus* (2009, 2011); *Carmen* (2008 en 2009, coproductie NT i.s.m. het Koninklijk Conservatorium en de Nieuwe Opera Academie); *In de Nesten* (reprise 2010); *Vuurvogel* (2012).

Kleine en middenzaal: *Niemand weet*, *Niemand weet...* (2009, reprise 2012); *Shaffy voor kinderen* (2010); *Kraskrasi* (2010); *Werner eet zijn schoen op* (2011, coproductie Kopergieterij); *Kind noch Kraai* (2009, 2011); *De Eend en de Gans* (2011 coproductie Residentie Orkest); *De Witte Reus* (2011).

Internationaal: *Vuil Kind*, *De Dikke Huid van Dingen*, *Niemand weet*, *Niemand weet...*, en *Werner eet zijn schoen op* speelden op internationale festivals.

Jonge theatermakers: *Zwart op Wit* (ZINDER Festival 2010); *De jongen die in de tafel verdween* (ZINDER Festival 2010); *De boom en de jongen* (ZINDER Festival 2011); *Mier* (ZINDER Festival 2011).

Volwassenentheater: *Alfa* (2009, coproductie Hotel Witlox en Drieons); *Onder 't Melkwoud* (2010, coproductie Hotel Witlox en Festival Boulevard).

Externe opdrachten: *Liebkrank* (2009 tekst en regie Van den Boom in opdracht van !Ynx); *Diep, diep in het bos* (2010 in opdracht van Michelle van Daalhoff); *Een Heer van Wol* (2010 in opdracht van Poppentheater De La Mar); *Rook/Blik* (2010 regie Van den Berg in opdracht van Drieons).

Boekuitgave: *En waar was de mamma* (2011, negen teksten van Hans van den Boom, uitgever IT&FB)

DE PRIJZEN EN NOMINATIES VAN HET NT EN STELLA DEN HAAG IN 2009-2011

Prijzen

- Louis d'Or voor Kees Hulst (Jurgen Hofmeester in *Tirza*)
- Arlecchino voor Stefan de Walle (Lopachin in *De Kersentuin*)
- Publieksprijs 2009 voor *Kopenhagen*
- Theo Mann-Bouwmeesterring voor Ariane Schluter
- *Carmen*, *Over Dieren*, *Emilia Galotti*, *Sartre zegt Sorry* geselecteerd voor het Theaterfestival (TF)
- *Sartre zegt Sorry* openingsvoorstelling Vlaams Theaterfestival
- Erik Vosprijs 2009 voor Susanne Kennedy

Nominaties

- Theo d'Or voor Antoinette Jelgersma (*Over Dieren*)
- Theo d'Or voor Ariane Schluter (titelrol in *Medea*)
- Gouden Krekel voor Anniek Pfeifer (*Carmen*)
- Colombina voor Tamar van den Dop (Gravin Orsina in *Emilia Galotti*, 2011)
- Arlecchino voor Jeroen Spitzenberger (*Mercutio in Romeo en Julia*)
- Publieksprijs 2012 voor *Midzomernachtdroom*
- Publieksprijs 2011 *Faust I en II*
- Publieksprijs 2011 *Dat Smoel*
- Publieksprijs 2010 voor *Ultimo*
- Publieksprijs 2010 voor *Tirza*
- Publieksprijs 2009 voor *Medea*

1.5 PUBLIEKSBEREIK

Het NT bereikt thans gemiddeld 90.000 bezoekers per jaar. De bezettingspercentages zijn ondanks de economische crisis en de verhoogde toegangsprijzen stabiel gebleven (rond de 65%) en in Den Haag zelfs gestegen naar 70%. Voor de komende jaren streeft het NT (inclusief NT Jong) naar 120.000 bezoekers per jaar en een bezettingspercentage van 75%. Dat is een flinke uitdaging in tijden van economische teruggang en toenemende concurrentie in de vrijetijdsector. Het vraagt om meer

kennis van en (ver)binding met het publiek. Ons doel: de toeschouwers meer tot aandeelhouders maken, zodat zij als ambassadeurs van onze voorstellingen zullen optreden, wat onze contacten zal verstevigen en uitbreiden. Wij zullen hiervoor een mix van middelen inzetten (zie paragraaf 2.8).

PUBLIEK IN DEN HAAG

In onze thuisstad hebben we een solide basis: continu publieksonderzoek gaf inzicht in de merkprestatie en maakte ook een hoge mate van klanttevredenheid zichtbaar. Onze voorstellingen worden gemiddeld met een 8.3 gewaardeerd en 85% van de respondenten geeft aan het NT weer te bezoeken. Deze hoge waarderingen willen we tenminste vasthouden.

Het tweesporenbeleid dat we in 2009 hebben ingezet rond publieksbereik zullen we in 2013-2016 continueren. Enerzijds willen we onze trouwe bezoekers behouden, ondanks een wisseling in de artistieke leiding, waaraan sommigen zullen moeten wennen. Anderzijds willen we de grote groep incidentele (vaak ook jongere) bezoekers opschalen naar meer frequente bezoekers. Het einddoel is een bredere basis van trouwe bezoekers.

Om dit te bereiken hebben het NT en de KS in 2009 is een loyaliteitsprogramma geïmplementeerd met de gezamenlijke vriendenvereniging als 'backbone'. Daarnaast worden nieuwkomers (20% per seizoen) actief benaderd, met een aanbod dat hen verleidt meer frequente bezoekers te worden.

DE KLANT IN BEELD

Recent onderzoek door Oculon van de KS & NT database heeft geleid tot meer inzicht in de klantsegmenten van het NT. De zes meest voorkomende segmenten worden in 2012 verrijkt met 'zachtere' klantendata (lifestylegegevens), op basis van de bezoekersprofielen uit het consumentensegmentatiesysteem MOSAIC. Met deze kennis kunnen we klanten beter op maat benaderen. Dit gezamenlijk klantenonderzoek zullen we blijven herhalen om onze bezoekers beter te kunnen bedienen.

VERBINDEN MET THEATERS

De NT voorstellingen in het land trekken meer dan 50% van het totaal aan bezoekers. Het NT wil zichzelf van 'passant' in een theater graag maken tot partner. Door intensievere samenwerking met de (kern)theaters en reeksbespeling kan het NT niet alleen in Den Haag, maar ook in het land een nauwere band opbouwen met het publiek. Bovendien kunnen wij marketingacties (ook gericht op lokale media), extra programmering en arrangementen beter laten aansluiten op de wensen en behoeften van reistheaters.

NT JONG: VERBREIDING PUBLIEKSOPBOUW

Het NT krijgt de kans om publiek vanaf een jonge leeftijd aan zich te binden en uit te laten groeien tot trouwe volwassen toeschouwers. Via de jeugd kunnen we ook ouders en grootouders bereiken. Door het publiek dat wij aanspreken via onze educatieprojecten te stimuleren hun enthousiasme over te dragen op anderen, worden zij belangrijke ambassadeurs voor het reguliere theateraanbod. Bij het ontwikkelen van de educatieprojecten wordt dit onderdeel meegenomen.

Ervaring leert dat een succesvolle fusie van verschillende culturen kan inspireren, spiegelen en innovatie teweeg kan brengen. Het NT zal mede daardoor een groeiend publiek bereiken van volwassenen, jeugd en jongeren.

1.6 EDUCATIEVE ACTIVITEITEN

Cultuureducatie is een speerpunt van het NT. Theater is een middel om te reflecteren op jezelf en de wereld waarin je leeft. Educatieve programma's voor kinderen, jongeren en volwassenen hebben een sociale en maatschappelijke functie omdat zij helpen om tot een goede reflectie te komen. Het NT richt daarom met de KS en TahS een projectbureau Educatie (4 fte) op. Dit zal toneeleducatie in Den Haag en daarbuiten op innovatieve en inspirerende wijze vormgeven. Het NT levert daarin de 'content'. Het projectbureau gaat uit van een doelgroepbenadering: kinderen (4-12), jongeren (12-18), adolescenten (18-25) en volwassenen (inclusief senioren). Binnen deze doelgroepen maken we een onderscheid tussen onderwijs-instellingen en vrij publiek.

We stippelen een doorgaande educatieve lijn uit. Naast kennismaking met kunst en cultuur door voorstellingsbezoek kan een jeugdig publiek deelnemen aan een mix van actieve, receptieve en reflectieve activiteiten. Zo ontwikkelen jonge mensen hun creativiteit en draagt educatie bij aan de persoonlijke ontplooiing en de betrokkenheid van jongeren.

Met ons educatieve aanbod willen wij kinderen en volwassenen uit alle wijken van Den Haag bereiken. We hebben een ambitieus plan ontwikkeld om jaarlijks 25.000 leerlingen in Den Haag kennis te laten maken met toneel: op scholen en in de theaters, actief en passief. We werken samen met het Koorenhuis en Dakota om zo ook volwassen Hagenaars te bereiken voor wie de weg naar het theater niet vanzelfsprekend is.

NT Jong gaat jongerenvoorstellingen produceren die samenhangen met educatieve kerndoelen en thema's in het onderwijs. We brengen voor aanvang vraag en aanbod samen. Zo werken we aan een nieuwe verstandhouding

tussen theatermakers en schoolpubliek. Daarbij maken we goede afspraken over uitkoopsommen, voorstellingen, leerlingenvervoer, evaluatie en dergelijke. Het Koorenhuis speelt daarin een belangrijke rol. Daarnaast voorziet het projectbureau in de educatievoorziening van het NT in het land door in Den Haag ontwikkeld lesmateriaal en formats voor randprogrammering aan te bieden bij reisvoorstellingen.

Projectbureau Educatie plant, ontwikkelt, organiseert en biedt aan. Voorbeelden:

- **Uitbouw succesvolle bestaande vormen van toneel-educatie:** workshops, lespakketten, rondleidingen, bezoek openbare repetities, meet & greets, en lezingen.
- **Cursussen op maat voor kinderen en jongeren,** die worden ingebed in leerplannen van de scholen. Jongerenvoorstelling: parallel aan een grote zaalvoorstelling van het NT wordt een jongerenvoorstelling gemaakt. Inclusief combikaartverkoop en lestraject.
- **Toneel op school:** het houten theater van TahS gaat op tournee langs scholen. Tweemaal daags is daar een door NT Jong ontwikkelde voorstelling te zien, gecombineerd met een project live radio maken (Radio Herman).
- **Masterclass Toneelkijkers:** series van voorstellingen worden tegen een aantrekkelijk tarief aangeboden, waarbij in een inleiding/nagesprek dieper wordt ingegaan op verschillende aspecten van de voorstelling (van regie tot techniek).

1.7 VERDIENMODEL

Het NT verhoogt zijn ambitieniveau. Gezien de schaarsheid van de middelen is een gezond verdienmodel daarvoor essentieel. Deze tijd vraagt om het zien van kansen en zoeken naar nieuwe verbindingen. In ons beleidsplan is dat een belangrijke rode draad. Wij willen cultureel ondernemerschap verbinden met duurzaam financieel ondernemerschap. Daarbij richten we ons op drie domeinen: de overheid, de markt en de 'derde sfeer' (partnerships, donaties).

OVERHEID

De subsidies van de verschillende overheden blijven ook de komende jaren de belangrijkste basis voor onze exploitatie. Zij maken het mogelijk dat we artistiek hoogwaardige, vernieuwende en grote producties kunnen laten zien.

MARKT

Uiteraard zijn voor exploitatie de inkomsten voor die we genereren uit de markt in toenemende mate van belang: kaartverkoop uit voorstellingen (met meer aandacht voor prijsbeleid), arrangementen voor bedrijvenbezoek en inkomsten uit outreach-projecten, zoals op het gebied van jeugdeducatie (25.000 leerlingen). Het aantal externe opdrachten zal stijgen: we verzorgen lezingen en workshops voor organisaties, ons decoratelier maakt – tegen marktconforme prijzen – decors voor andere gezelschappen. Onderzocht wordt in hoeverre het kostuumatelier op de markt kan opereren. Ook wordt het NT Gebouw waar mogelijk verhuurd voor symposia en evenementen.

SPONSORING EN FONDSENWERVING

Met de KS ontwikkelden we een samenhangend schenkprogramma met als motto ‘Wij zijn toneel’. Het uitgangspunt is: quid pro quo. De kern van het programma bestaat uit de volgende punten:

- NT en KS richten zich als samenwerkende topinstellingen op sponsors en schenkers. Ons selling point is de artistieke reputatie van het NT en de unieke ambiance van de KS.
- We bieden een gelaagd ‘schenkprogramma’ aan. Particulieren kunnen intekenen op verschillende – oplopende – kringen. De hoogte van de bijdrage en de voordelen (benefits) verschillen per kring.

>

>

- De vrienden van KS en NT vormen de ruggengraat: steunpilaar en maatschappelijk netwerk.
- We ontwikkelen een ‘case for support’ voor een beperkt aantal hoofdsponsors. Dat zal steeds maatwerk zijn. We willen deze sponsors voor meerdere jaren binden.
- We benaderen fondsen en bedrijfsleven gericht met projectgebonden vragen voor ondersteuning, zoals het hiervoor genoemde programma ‘25.000 leerlingen’.

Een nieuw op te richten projectbureau Development (samenwerking KS en NT) draagt zorg voor de uitvoering van deze en nieuwe fondsenwervingprogramma’s.

Via sponsoring en fondsenwerving willen we in 2013 ruim € 200.000,- binnenhalen. Dit bedrag zal structureel stijgen in de jaren daarna. Die inkomsten gebruiken we voor investeringen en voor het opbouwen van een buffervermogen.

COPRODUCEREN

Op het snijvlak tussen publiek en privaat ontstaat vaak innovatie. Dat geldt ook voor coproduceren. Ons doel is het vergroten van naamsbekendheid en inkomsten, zonder dat dit ten koste gaat van onze artistieke waarde (crowding out).

Op dit moment werken we aan cofinanciering van een grootschalige locatievoorstelling rond de viering van 200 jaar Koninkrijk der Nederlanden (2013-2015). Ook exploreren we samenwerkingsverbanden op het gebied van TV en film.

De inkomsten uit de verschillende domeinen willen we als volgt inzetten:

Financieringsvraag	Perspectief	Doel	Financieringsbron
Exploitatie	Korte termijn	Lopende kosten voor producties, publieksfuncties en backoffice	Subsidies Gemeente Den Haag en OCW, eigen inkomsten, sponsoring
Investeringen	Middellange termijn	Uitgaven gericht op structurele verbetering van exploitatie (versterken ensemble en producten/diensten mix)	Sponsoring en fondsen, publiek-private financiering, coproducties
Buffervermogen	Lange termijn	Waarborgen van de continuïteit van de organisatie	Eigen inkomsten, sponsors en donoren

FINANCIERINGSMIX EN VERDIENVERMOGEN

Op basis van de begroting 2013 zal de financieringsmix van het NT (inclusief NT JONG) in 2013 als volgt zijn opgebouwd:

	2013	Waarvan subsidie OCW	Waarvan subsidie gem. Den Haag	Eigen inkomsten/ overig
NT	6.183.451	2.500.000	3.683.450	1.657.260
NT Jong	1.125.460	500.000	400.000	225.460
Totaal	7.308.911	3.000.000	4.083.450	1.882.720

Wij starten met een overall-percentage van 24% eigen inkomsten (NT en NT Jong gezamenlijk). Het verdienvermogen van NT Jong vraagt echter extra aandacht. De verdien capaciteit voor voorstellingen voor schoolgroepen is laag. Het spelen voor groepen leerlingen is een maatschappelijke investering. De beperkte prijs die onderwijsinstellingen per leerling betalen komt in de toekomst verder onder druk te staan. Door meer vrije voorstellingen en de educatiefunctie effectiever te organiseren hopen we ons bereik en de inkomsten te vergroten.

Met eigen inkomsten willen we ten minste 25% van onze exploitatie dekken. Tegenvallende inkomsten zullen we in eerste instantie binnen het huidige eigen vermogen opvangen. Als non-profit organisatie heeft het NT echter beperkte mogelijkheden voor het opbouwen van eigen vermogen. Indien inkomsten structureel teruglopen zullen we alternatieven overwegen, zoals obligatieleningen of/ en het uitgeven van aandelen. Uiteraard zullen we dan ook de interne organisatie opnieuw bezien, zonder dat dit ten koste gaat van onze artistieke ambities of publieksbereik.

1.8 MARKETING

In een veranderende markt, waarin het accent verschuift van aanbod naar vraag, ligt onze ambitie hoog: in toon en beeld uitstralen dat we een publieksgericht gezelschap zijn van internationale topklasse. Een gezelschap waarbij de bezoeker zich welkom en serieus geweten voelt. Een gezelschap dat je laat voelen dat het theater een plek is van iedereen.

Op basis van een recent aangescherpte brandbox is de rol van Marketing & Communicatie binnen het gezelschap versterkt. Er wordt gewerkt aan de hand van harde

doelstellingen en evaluatiemomenten. Het beleid loopt langs twee lijnen:

1. Campagnematige marketing van producties, gericht op specifieke kansrijke doelgroepen uit MOSAIC. De première of het begin van de speelreeks (reprises) vormt het culminatiemoment, met een uitloop gedurende de tournee.
2. Doorlopende corporate communicatie gericht op versterking van de samenhang tussen de voorstellingen, leidend tot herhaalbezoek en versterking van het 'brand' NT.

De komende vier jaar staan in het teken van democratisering en digitalisering. We maken een omslag van 'zenden' naar 'uitwisselen'. Bovendien willen we – gezien het in te voeren reprisebeleid – de trend doorbreken dat de marketing zich beweegt van première naar première.

PRODUCT

Wij zijn ervan overtuigd dat de grote zaalvoorstellingen van het NT intrinsiek geschikt zijn voor een groot publiek. Onze regisseurs weten universele thema's op een heldere, meerlagige manier in een aantrekkelijke vormgeving te presenteren. Hierdoor kan publiek van verschillende leeftijden en achtergronden dezelfde voorstelling op meerdere niveaus genieten. Met de komst van NT Jong breidt het gezelschap zijn productassortiment uit met voorstellingen gericht op jongeren en families. Samenwerking met het projectbureau educatie leidt ertoe dat een deel van dit aanbod specifiek wordt gemaakt op de vraag vanuit het onderwijs. Randprogrammering en de Platformfunctie plaatsen het aanbod in een bredere context. Daarnaast zal het NT voor het kleine zalencircuit ook meer experimentele voorstellingen produceren.

PRIJS

De komende jaren streeft het NT naar een meer gedifferentieerd prijssysteem. Pricing wordt ingezet als middel om vroegboeken te stimuleren, zodat minder (dure) last-minute marketinginspanningen vereist zijn, en om herhaalbezoek te belonen. Via upselling – bijvoorbeeld een inleiding, programmaboek, diner, meet & greet of hotelbezoek – wordt de klant verleid een avond toneelbezoek te ‘verrijken’ tot een verzorgd avondje uit. Prijsstrategieën worden ontwikkeld in Den Haag en bij bewezen effectiviteit ook aangeboden aan theaters in het land.

PLAATS

Ieder theater heeft een eigen publiek. Binnen de Toneelalliantie en met de (kern)theaters worden zo helder mogelijke afspraken gemaakt over de manier waarop het gezelschap zich in het theater kan presenteren en welke communicatie-mix en doelgroepbenadering daarbij past.

PROMOTIE/PR

Een opfrisactie van de huisstijl maakt het ‘nieuwe’ NT direct zichtbaar. Meer dan voorheen willen wij de kracht uitbuiten van het ensemble en de individuele acteurs, ook door hun nevenactiviteiten zoals film en televisieseries.

Klassieke marketinginstrumenten (flyers, affiches, advertenties) blijven onmisbaar in de marketingmix. Goed contact met de pers (dagbladen, magazines, RTV) voor het genereren van free publicity blijft eveneens essentieel. Ondanks de afnemende ruimte voor toneel in de media, weet het NT zijn verhaal nog steeds goed onder de aandacht te brengen. Ook ondersteunen we reis-theaters in de persbenadering van regionale media.

De eigen website/nieuwsbrief en de verschillende sociale netwerken winnen aan belang. Het NT levert ‘rich content’ in de vorm van (repetitie)foto’s, trailers, blogposts en dergelijke, die zich gemakkelijk laat delen op sociale netwerken. Wij ontwikkelen een NT-app voor smartphone en tablet. Sociale media benutten we om bezoekers te volgen en met hen in gesprek te gaan. Het is nauwelijks te overzien welke netwerken (Facebook, Twitter, Google+, ...) over vier jaar het meest kansrijk zullen zijn. Om op deze ontwikkelingen effectief in te spelen heeft het NT een fulltime e-marketeer in dienst. De eigen website richt zich in eerste instantie op kaartverkoop en in tweede instantie op informatieverstrekking. Hierop wordt de site geoptimaliseerd: kaartverkoop moet binnen drie klikken mogelijk zijn.

Het NT blijft zoeken naar innovatieve plekken om producties onder de aandacht te brengen. Toneel in het dagelijks leven: een trailer op een beeldscherm op station

Den Haag Centraal, een prominent decorstuk in het Atrium van het stadskantoor. Ook de samenwerking met KIJKUIT en de Podiumcadeaukaart dragen hiertoe bij.

PARTNERS

- In Den Haag werken we op het gebied van marketing intensief samen binnen de Toneelalliantie en de overige Haagse podia (Dakota).
- We hebben samenwerkingsovereenkomsten met grotere partijen die bulkverkoop kunnen genereren en eigen consumentenkanalen aanboren (NS, ABN Amro en anderen).
- We bieden collectieve arrangementen aan waarmee we theaters actief benaderen (inclusief, diner, meet & greet en hotelarrangementen).

1.9 MANAGEMENT, ORGANISATIE EN KWALITEITSBORGING

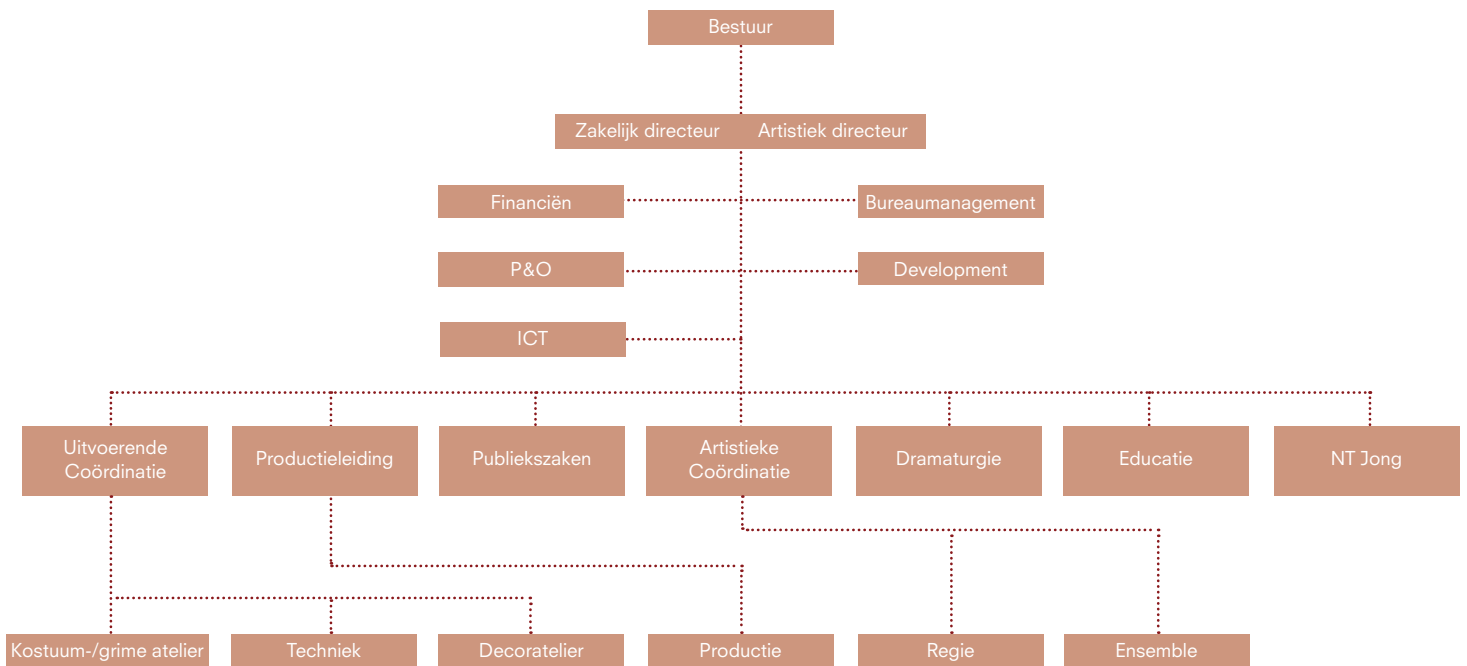
“Je moet je leven veranderen”, schrijft Peter Sloterdijk. Door te blijven oefenen en open in de wereld te staan, moeten mens en organisatie zich blijven ontwikkelen. In dit beleidsplan beschrijven we de doelstellingen van het NT: wat ons drijft en wat we ‘in de wereld willen zetten’ – onze artistieke, maatschappelijke, sociale en financiële waarden. Om die doelstellingen te realiseren, hebben we een flexibele organisatie nodig met weinig managementlagen, gedragen door gemotiveerde professionals. Daaronder verstaan we zowel acteurs en regisseurs als alle ondersteunende disciplines. We willen investeren in hun ontwikkeling door een goed HRM-beleid met aandacht voor opleiding en ontwikkeling. We leggen verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie, stimuleren eigen initiatief en willen talent ruim baan geven.

In de geschiedenis van het Nationale Toneel keren vaste elementen terug in de organisatie: een succesvol vast ensemble, freelancers uit binnen- en buitenland; een professionele ondersteunende staf, een tweehoofdige directie (artistiek en zakelijk) en een bestuur op afstand. Een organisatie met veel samenwerkingsverbanden in de thuisstad Den Haag en in het land. Voor de komende periode bouwen we daarop voort:

- Nieuw leiderschap: Theu Boermans is aangetreden als artistiek directeur. Hij volgde Johan Doesburg op, die in 2010 deze functie neerlegde om zich te focussen op zijn regiewerkzaamheden. Algemeen directeur Evert de Jager is eind 2010 onverwacht overleden. Walter Ligthart, met een achtergrond in bedrijfsleven en consultancy, volgde hem op als zakelijk directeur. Deze combinatie van competenties en (externe) ervaring geeft het Nationale Toneel een nieuw élan.

- Versterking van het artistiek ensemble: groei tot 18-20 vaste acteurs, met een artistiek coördinator.
- Vernieuwing van de productie en techniek: nieuwe functies uitvoerend producent en hoofd techniek.
- Versterken van de educatiefunctie door oprichting van een projectbureau Educatie in een samenwerkingsverband met de KS en TahS.
- Ontwikkelen van de jeugdtheaterfunctie NT Jong, gebaseerd op de fusie met Stella Den Haag, met een nog aan te stellen artistiek leider.
- Cultureel ondernemerschap: in samenwerking met de KS is een aanpak ontwikkeld voor sponsoring en fondsenwerving, te realiseren door een projectbureau Development.

Dat leidt tot het volgende organogram:

KWALITEITSBORGING

Het NT besteedt systematisch aandacht aan kwaliteitsverbetering. De basis daarvoor is een goed HRM-beleid met aandacht voor ontwikkeling, opleiding en beoordeling van de medewerkers, uitgaand van de CAO Theater. De managementlaag wordt verder geprofessionaliseerd. Op basis van onze nieuwe ambities verbeteren wij ons productieproces, inclusief taken en bevoegdheden. Uiteraard werkt de techniek met alle kwaliteitssystemen die vanuit de sector zijn overeengekomen.

BESTUUR EN CULTURAL GOVERNANCE

Het bestuur van het NT is vernieuwd. De bestuursleden bekleden vooraanstaande posities in het bedrijfsleven, het publieke domein en de politiek. Zij beschikken over relevante netwerken. Zesmaal per jaar komen zij bijeen. Zij besturen op afstand, en vervullen waar nodig ook een actieve (ondersteunende) rol, zoals rond sponsoring en fondsenwerving. Het Nationale Toneel onderschrijft de Code Cultural Governance en werkt daar ook actief mee.

CODE CULTURELE DIVERSITEIT

Voor het NT is de multiculturele samenleving een feit. Het gezelschap vindt het niet meer dan logisch dat de veelkleurigheid van een grote stad als Den Haag wordt weerspiegeld in de thema's van de voorstellingen (zoals *Retour Hollandse Spoor*), de acteurs (zoals Ali Çifteci, Marwan Kenzari, Meral Polat e.a.) en medewerkers achter de schermen en in het bestuur. De Toneelalliantie spant zich ten volle in om alle bewoners van Den Haag te bereiken, met hun meer dan honderd nationaliteiten en verschillende culturele achtergronden.

1.10 VAN STELLA DEN HAAG NAAR NT JONG: DE STAPPEN

NT Jong wordt een gelijkwaardige poot binnen het gezelschap. Dat wordt zichtbaar in de artistieke keuzes en in de organisatie. Jaarlijks stellen wij een seizoen-programmering op, waarin per productie het artistieke en productieteam wordt vastgesteld. Het NT levert productieondersteuning: financiën, techniek, secretariaat, publieksbereik/marketing, educatieafdeling en techniek. We integreren de backoffice en publieksdiensten van het NT en Stella Den Haag. Zo consolideren we kennis en ervaring op het gebied van jeugdtheater en kunnen we effectiever werken. We kunnen dus meer doen met de beschikbare middelen, ook artistiek-inhoudelijk. Daarvan zullen de bezoekers profiteren.

FINANCIËN

Het budget voor jeugdtheater wordt 'afgezonderd', zodat subsidiegevers inzicht krijgen in bestedingen en opbrengsten. Het eigen-inkomstenpercentage voor de jeugdtheatervoorziening moet stijgen van 17% in 2011 (huidige situatie Stella) tot 24% in 2016. Meer speelbeurten in theaters en op scholen, een groter publieksbereik door familievoorstellingen, verhogen van sponsorinkomsten en versterken van de jeugdeducatie moeten dat mogelijk maken.

Het fusieproces/twee sporen

We gaan fuseren als bedoeld in artikel 312, boek 2 van het BW. Dat is een proces dat in de periode tot 2013 zorgvuldig en voortvarend zijn beslag moet krijgen. We maken daarbij onderscheid in een juridisch/organisatorisch en inhoudelijk/artistiek traject.

1. Juridisch/organisatorisch

De intentie verklaring voor de fusie is door de beide besturen getekend. Met dit beleidsplan, samen met het voornemen tot fusie is er sprake van een materiële goedkeuring van de fusie. Onderdeel van dat voornemen is een Plan van Aanpak voor de vervolgstappen. Daarbij komen ook de personele aspecten aan de orde. In de periode van februari tot september zal dan de uitwerking plaatsvinden (fusiebesluit en integratiedocument), zodat per 1 januari 2013 de fusie daadwerkelijk een feit is. Uiteraard zullen in dit proces de ondernemingsraad en medezeggenschapsraad zorgvuldig worden betrokken.

Zoals we hierboven duidelijk hebben gemaakt, zullen organisatorische en artistieke vernieuwing hand in hand moeten gaan. Een gezamenlijke werkgroep vanuit NT en Stella zal het fusieproces verder organisatorisch vormgeven.

2. Inhoudelijk/artistiek

Voor artistieke vernieuwing blijven we in de komende maanden 'van buiten naar binnen' kijken, ondersteund door een klankbordgroep van deskundigen op het gebied van jeugdtheater. Een vaste plek hebben daarin STIP Theaterproducties, TahS, het Koorenhuis en de KS. Ook willen we regelmatig vernieuwende theatermakers uitnodigen voor scherpe commentaren en gesprekken. Zodra subsidiegelden bekend zijn, gaan we over tot het benoemen van een artistiek leider.

SAMENVATTEND

Het Nationale Toneel (NT) is het stadsgezelschap van Den Haag en een van de grote theatergezelschappen van Nederland. We staan middenin de samenleving. Aan de hand van het klassieke en moderne theaterrepertoire vertellen wij de verhalen van onze tijd, voor mensen in onze tijd. We maken voorstellingen voor een volwassen publiek en voor jeugd en jongeren, in speciaal voor hen ontwikkeld repertoire.

- We bieden in Den Haag en in Nederland een kwalitatief sterk en aansprekend theateraanbod voor volwassenen en jeugd. We gaan fuseren met Stella Den Haag, onder de naam NT Jong doorbreken we de waterscheiding tussen toneel voor jeugd- en volwassenen en kiezen we voor samenhang.
- Talentontwikkeling voor regisseurs, acteurs en vormgevers wordt een belangrijk en duurzaam traject binnen het NT.
- Wij blijven het huisgezelschap van de KS voor onze grote zaalvoorstellingen en worden het huisgezelschap van het TahS voor onze vlakke vloervoorstellingen. Het NT blijft te zien in (alle) schouwburgen in het land. Onze groots gemonteerde voorstellingen willen we in reeksen spelen in tien tot vijftien kerntheaters verspreid door het land.
- In de Toneelalliantie werken wij samen met de KS en TahS. We gaan een ambitieus programma op het gebied van cultuureducatie realiseren. Ook op het gebied van marketing, programmering en bedrijfsvoering slaan we de handen ineen. En we gaan een 'platform' vormgeven. De ontwikkelde formats zullen we vervolgens landelijk inzetten.
- We werken aan nieuwe samenwerkingsverbanden en initiatieven: een internationaal Haags Theaterfestival, voorstellingen voor zomerfestivals (jeugd en volwassenen), samenwerking met Diligentia en Dakota voor jeugdtheater.
- We versterken ons cultureel ondernemerschap. Onder meer met een samenhangend programma voor sponsoring en fondsenwerving (samen met de KS) en publiek-private coproducties.

1. BEGROTING 2013-2016

	2013	2016
A. BATEN		
1. Publieksinkomsten	1.492.720	1.492.720
1a. Publieksinkomsten buitenland		
1b. Publieksinkomsten binnenland	1.492.720	1.492.720
- waarvan recette	381.920	381.920
- waarvan uitkoop	55.400	55.400
- waarvan partage	1.055.400	1.055.400
2. Sponsorinkomsten	100.000	100.000
3. Overige inkomsten	165.000	165.000
3a. Waarvan vergoedingen coproducten		
3b. Waarvan overig		
4. Directe opbrengsten 1 t/m 3	1.757.720	1.757.720
5. Indirecte opbrengsten		
6. Totale opbrengsten 4 + 5		
	7.108.451	7.108.451
7. Structurele subsidie OCW	3.000.000	3.000.000
8. Structurele subsidie Provincie	0	0
9. Structurele subsidie Gemeente	4.083.451	4.083.451
10. Structurele subsidie ander orgaan dan 7, 8, 9	0	0
11. Overige subsidies/bijdragen uit publieke middelen	25.000	25.000
12. Bijdragen uit private middelen	100.000	100.000
12a. Waarvan particulieren incl. vriendenverenigingen	100.000	100.000
12b. Waarvan bedrijven		
12c. Waarvan private fondsen		
12d. Waarvan goede doelenloterijen		
13. Totale bijdrage 7 t/m 12	7.208.451	7.208.451
14. TOTALE BATEN 6 + 13	8.966.171	8.966.171
B. LASTEN		
1. Beheerslasten personeel	510.000	510.000
2. Beheerslasten materieel	990.000	990.000
3. Totale Beheerslasten	1.500.000	1.500.000
4. Activiteitenlasten personeel	5.469.607	5.469.607
5. Activiteitenlasten materieel	2.006.564	2.006.564
6. Totale Activiteitenlasten	7.476.171	7.476.171
7. TOTALE LASTEN 3 + 6	8.976.171	8.976.171
C. RESULTAAT		
1. Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-10.000	-10.000
2. Saldo rentebaten/-lasten	10.000	10.000
3. Saldo overige buitengewone baten/ -lasten	0	0
4. EXPLOITATIERESULTAAT 1+3	0	0

Stella Den Haag **In de Nesten** Shanti Straub, Victoria Osborn, Rosa Mee

.....
het Nationale Toneel

Schouwburgstraat 8

2511 VA Den Haag

070 3181444

www.nationaletoneel.nl

info@nationaletoneel.nl